Ч. 88 (14.631). Львів, четвер 22. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Праге „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

„Засуджений чекіст" в уряді УССР.

(ВУ). Президія центрального виконавчого комітету УССР звільнила заступника нар. комісаря внутрішніх справ З. Кацнельзона і назначила на його місце В. Іванова, що від 1920. р. працює в ГПУ на Україні. За боротьбу з „контрреволюцією" його відзначили ордером Червоного Прапору та двома відзначеннями „почесного чекіста".

Рівночасно заіменовано Юрія Лаґіна першим заступником нар. комісаря внутрішньої горговлі УССР.

200-тисячна армія червоної Монголії

АВАНГАРДОМ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

На основі совітсько-монгольського договору з 1936 р. комісаріят оборони СССР вислав до лютого ц. р. включно до монгольської совітської республики зброю для 200.000 вояків, м. ін. 240 повзів, 160 літаків, 120 панцирних возів та понад 300 гармат, здебільша гірських; все продукції двох ленінградських фабрик.

Большевицькі інжиніри побудували першорядну дорогу з Верхнеудинська до столиці Монголії Улан-Батор-Хото. У Троїцькому, на монгольському пограниччі повстав летунський майдан з великим ганґаром, де постійно є 6 мисливських ескадр зі 114-ма апаратами.

Совітські інструктори вишколюють монгольську армію, монгольські старшини виїжджають на курси до Москви. Недавно ввели у Монголії обовязкову військову службу — монгольська армія має тепер до 200.00 вояків.

Плянували замах на Сталіна?

У Москві розійшлася вістка, що під Сталіновою льожою у „Малому театрі" в Москві найшли бомбу і що у звязку з тим арештували директора того театру, Лядова.

Московські офіційні кола потвердили вістку про арештування Лядова. Причина арештування загадкова.

Тижневик „Советское Іскуство" закидує, що Лядов не визнається в театральних справах і взагалі в мистецтві, лише винищує ідейність акторів та ширить серед них зневіру. Дальше Лядов буцімто провадив розтратно адміністрацію театрального майна; напр. виставлення песи „Борис Годунов" замісць 75.000 рублів, коштувало 275.000 руб. „Советское Іскуство" характеризує Лядова, як великого ворога народу і шкідника.

Водночас офіційні круги категорично заперечують чутки про викриття замаху на життя Сталіна, зокрема, що в урядовій льожі Малого Театру найдено бомбу.

Баски ведуть переговори з національним урядом.

„Матен" дістав з Байон вістку, що — не зважаючи на дементі — між урядом басків і урядом з Бургосу йдуть переговори; це потверджують поінформовані особи, що вернулися зі Саляманки. Що правда офіційні кола заявляють, що нема виглядів на порозуміння, але низка фактів вказує на те, що переговори справді почались.

КАТАЛЬОНЦІ НЕ ХОТЯТЬ ПОСЕРЕДНИЦТВА.

Барсельонська преса присвячує чимало місця Черчілевій ініціятиві посередництва в еспанській громадянській війні. Часописи одноушно відкидують пропозицію, „яка під цю пору значить стільки, що зрада".

Замах на ґен. Міяху.

„Матен" довідується зі Саляманки, що на команданта оборони Мадриду ґен. Міяху зробили замах; правдоподібно його ранили в рамя. Атентатчик утік.

30 ЖЕРТВ ЛЕТУНСЬКИХ БОМБ.

Цілий вчорашній день червона артилерія бомбардувала Мадрид; 30 осіб убито й ранено. — Пожежа фабрики зброї в Толедо триває дальше.

ПРОТИНАСТУП БАСКІВ НЕ ПОЩАСТИВСЯ.

Авас повідомляє: На біскайському фронті червоні дістали підмогу з Більбао і перейшли до протинаступу на відтинку між Ейбаром та Маркіною. Наступ заломився, сапери і частини „рекетес" прогнали червоних. Коли червона піхота відступила, артилерія почала сильно обстрілювати національні становища.

Комунікат ради оборони баскійського краю подає: На фронті Ґіпузкоа національні війська з помічю чималих летунських сил після інтензивної артилерійської підготови перейшли до наступу, але мусіли відступити з великими втратами в людях і у военному матеріялі. На відтинку Аляви національні літаки безуспішно бомбардували баскійські становища. Вчора зістрілено один національний літак.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Національне командування повідомляє: На арагонському фронті національні війська відбили під Альмудекаром наступ червоних, що втратили 20-ох убитих; також під Теруелем наступ червоних не пощастив. На біскайському фронті національні війська, йдучи вперед, заняли дуже важні стратеґічні точки Ітурріоґорі, Таллямонте і дві гори. Баски боронились дуже завзято і втратили 100 убитих і 250 ранених. На андалюзійському фронті червоні втратили в повітряному бою один великий бомбовий літак і один мисливський.

З Валенсії повідомляють, що національні війська відступили перед червоними на фронті Теруелю.

Відложили роззбройну конференцію.

Британський уряд запропонував, щоби відложити засідання бюра міжнародньої роззбройної конференції, яке мало відбутись у Женеві від 6. до 31. травня. Цю пропозицію узгіднили вже з урядом Франції та Злучених Держав. Пересунення дати конференції матиме правдоподібно більше значіння, бо в женевській конференції візьмуть участь мін. Іден ,прем. Блюм і мін. Дельбос. Норман Дейвіс, який 6-го травня їде до Америки здати звіт Рузвельтові, вернеться у міжчасі до Европи й теж візьме участь у конференції.

—o—

Чи полк. Коц перейме владу?

Львів, 21. квітня 1937.

Поданий у наголовку запит є по-правді квінтесенцією всієї широкої дискусії, яка ведеться тепер у польській пресі на тему взаємного відношення табору полк. Коца (ОЗН) та уряду. Підставою тієї дискусії стали такі факти: ОЗН користується протекцією найвищих польських державних чинників. Не залишає щодо цього ніяких сумнівів факт ініціятиви, яку дав марш. Сьміґли Ридз на леґіоновому зїзді, та факт недавньої промови през. Мосціцького. Форма виступу полк. Коца (державне радіо на кількакратних послугах, 3 міліони афішів) надає ОЗН-ові теж неначе офіціяльний характер. З другого боку „Газета Польска" не моглаб була без уповажнення такто собі заявити, що уряд, опертий на конституційних приписах, свого становища до ОЗН ще не висловив, себто, що безпосередньо з ним взагалі не є звязаний. Одночасно є у Польщі прилюдною тайною, що в теперішньому уряді засідають деякі одиниці, які своїм світоглядом не підходять на 100 відс. до світогляду полк. А. Коца чи своєю діяльністю (на думку польських дискутантів) акції полк. Коца просто шкодять. Виринає автоматично питання, як надалі складуться у Польщі відносини, конкретно: чи уряд, складений поза ОЗН, буде вязатися його плятформою, та чи ОЗН вдоволиться теперішньою своєю невиразною позицією проурядової партії, яка не має на уряд впливу?

Вісь дальшої дискусії творять три найцікавіші статті: у виленському „Слові", у варшавському „Часі" та у „Політиці" (раніш „Бунті Млодих"). Редактор „Слова" Ст. Мацкевич оголосив свою розмову з анонімовим (може фіктивним?!) представником ОЗН, цікаву суґестіями, які видніють між рядками. Така нпр. суґестія: „ОЗН мусить спершу зорґанізуватись, потім покликувати уряд" — висунула проблеми і монопартійности і долі істнуючих інших суспільно-політичних течій (партій) і цілої державної системи. „Час" ставить такі тези: 1) „Це надзвичайно трудна річ творити табор, який мав би бути підпорою вже істнуючого стану", бо „всі великі політичні рухи повставали завжди під гаслом радикальних змін"; 2) „Дотеперішній хаос і декомпозицію слід заступити політичним ладом і орґанізацією", і 3) „Акція табору незалежного від уряду має характер акції суспільної, та навпаки акція урядового табору —характер урядово-адміністраційних починів". Виходячи з тих засновків „Час" доходить до висновку, що „суперечність поміж політикою деяких міністрів та ідеольоґічною деклярацією полк. Коца не дозволяє ОЗН на ролю урядової партії", а що неможливо ані тих міністрів нагнути до деклярації, ані деклярації до міністрів —„залишається третя можливість, а саме зміна чи реконструкція уряду".

Ця атака на частину нинішнього кабінету (кожний читач „Часу" знає, що той консервативний щоденник має на увазі передовсім мін. Квятковського і мін. Свентославського) найшла далеко яскравіший вислів у „Політиці". До речі: стаття „Табор і уряд" у тому часописі з дня 10 ц. м., це — зовсім незалежно від слушности чи неслуш-

ности політичного мерітум — з публіцистичного боку справжній „майстерштик“. З великим темпераментом, з рідко зустрічною у наших мізерненьких часах цивільною відвагою, з переведеною по мистецьки будовою льогічної аргументації — непідписаний автор виказує парадокси польського життя, зигзаки урядової політики та ввесь хаос, що його він називає „системою поміркованого биття в морду і правиці і лівиці“. Поруч з гострою і їдкою критикою минулих урядів і теперішнього — йде виразна декларація за ОЗН з категоричним твердженням, що „проурядова партія мусить бути партією володіючою“, і що „влада мусить перейти в руки Коца“. Меритоично — „Політика“ бачить в декларації Коца виразний зворот „на право“ (це й ми відразу підкреслювали) і з такого звороту, згідно зі своїм відомим суспільницьким обличчям, — радіє. Радіє в такий голосний спосіб, що цензура (варшавська цензура! — ідеал позаваршавської журналістики!) вважала за необхідне одно місце таки счеркнути.

Але покищо становище „Політики“ є майже ізольоване. Здається, це єдиний польський незалежний часопис, який так беззастережно заявився за ОЗН і його правим напрямком, і — здається — становище того часопису не зовсім покривається зі становищем тих усіх найріжнороднійших чинників, які справді мають ще у Польщі великий голос.

Таким чином внутрішня суспільно-політична кристалізація у Польщі все ще находиться у стадії ферменту та повільного кристалізаційного процесу. Поруч із ствердженням правого напрямку ОЗН усю польську пресу обігла вістка про виїзд за кордон лідера Строніцтва Людового б. маршала Ратая, з яким перед його виїздом буцім то мав довгу розмову віцеміністр внутрішніх справ Пацьорковський, один із чолових діячів ОЗН. Коли одночасно пригадаємо і засадничу вимогу Строніцтва Людового: амнестія для В. Вітоса, і заборону рацлавіцького свята і безупинні поголоски про передречинцеве розвязання сойму та нові вибори на підставі нової виборчої ординації — — будемо мати знову нову пайку загадок.

Очевидно, що серед тих питайників справа зміни чи реконструкції уряду і приходу полк. А. Коца до влади в якійнебудь формі (нпр. навіть як лідер урядової партії) це річ дуже можлива. Але покищо у сфері журналістичних міркувань, теорій, евент. закулісових розмов та поголосок.

Після „Показу можливостей розбудови українського промислу“.

ДУМКИ НЕФАХІВЦЯ.

Я не „капіталіст“, але з цікавости зайшов на виставу „Показу можливостей“. І не жалую втрачених 2 годин. По-перше: переконався, що впорядчики уладили цю виставу у рямках ні трохи за широких. Навпаки, я сказав би, що вони трохи за вузькі і колиб їх були розширили, то змістилися би ще й такі вироби щоденного вжитку, як: виріб мужеських капелюхів, обува, парасольництво, виріб ковдер, матраців, рукавиць, мужеських камашів та багато-багато інших річей.

Але не про це хочу говорити. Цікавіших справ довідався я від стрічних купців, промисловців та кандидатів на промисловців. Говорили про це й те, про можливости розбудови нашого промислу й торговлі та про причини, чому саме наше виробництво й торговля поступають черепашиним ходом. Я там до розмов тих не дуже встрявав, зате пильно слухав. І що зачув, коротко перекажу. Може воно хоч у дрібній частині причиниться до направи лиха.

Зачув я, що фахівці для ріжних ділянок виробництва знайшлисяб таки між своїми; і капітали найшлисяб; і зрозуміння сили обєднаних капіталів теж нам не чуже! Бракує тільки довіря до економічного освідомлення наших мас.

— Щож, — каже один, мабуть людина не без гроша — можнаб попробувати виробляти серпи і коси. Штука не важка. Але, що ви вдієте, коли дядько почне дзенькати й надслухувати — а він-же й музикальний, як на те, — тай присудить, що коса чужого виробу ліпше дзвонить? Тоді пиши пропало!...

— Того не бійтесь — каже львівський купець. Наш „дядько“ — то найпевніший, найсвідоміший консумент власних виробів. Гасло: „Свій до свого по своє“ засіло вже в його розумі та в „упертій мужицькій волі“. З ним можна починати хоч яку комерцію. Колиб так треба вам розчисляти на львівських покупців, то може й не дораджував би я вам.

— Якже так? — каже кандидат на промисловця. — Виж маєте тут тисячі найсвідомішої інтелігенції, чи не в більшости добреситуованої. Це хіба мурована клієнтеля. Ніхтож інший, як інтелігенція накликає та спамятовує нас, селюхів, щоби при кожній нагоді віддавати заробітки своїм людям. Вонаж перша кинула гасло: Свій до свого!

— Дзвін до церкви скликає, та сам у ній не буває! Так і багато наших інтелігентів: гасла кидають, але мабуть думають, що на тому й кінець їхнім обовязкам. Тільки незначна частина львівської інтеліґенції придержується цього гасла. Більшість зовсім байдужа до нього. Ви поспиталиб наших купців — вони розповілиб вам неодно про „свідомість“ значної частини львівської інтелігенції. Що правда, то наша розвідка организована ще дуже слабо, але й ті відомости, що збираємо, застрашливі. Возьмім такий приклад: Є при вул. Личаківській українська споживча крамниця; у другій камениці теж споживча крамниця, жидівська; у третій така сама польська. У четвертій і пятій мешкають свідомі українці, урядовці. І як ви думаєте, чи повинні ці українці купувати в українській крамниці?

— Кажете, що повинні. І я так думаю. Але інакше думають власне ці свідомі українці: їм задалеко до своєї крамниці! Першу крамницю

ЛЕВ ЯСІНЧУК. 8

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

У СВІТЛІ „ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ“.

ДУХОВЕ ЖИТТЯ.

Попри періодичну пресу, між якою є поважні часописи для пропаганди світогляду, ідей (є й деякі обчислені на „бизнес“), духове життя проявляється в окремих публікаціях, деяких дуже цінних, та в мистецькому житті. Тих, що свої думки списують принятою в літературі формою, є доволі багато. Очевидно, що їх працю часто треба рахувати тільки за вияв пильности чи доброї волі. Поезія має здебільша патріотичний характер.

Між тими, що пишуть вірші, вибивається Матвій Костишин (родом з Дєтови пов. Рогатин), якого рядки блестять думкою, почуванням і доволі поправною формою. Він є немов офіційний поет української імігpації, що відкликається на всяку національну потребу, на кожне національне свято.

Степан Мусійчук (тепер автокефальний священник) — це наш краян з Коршова пов. Коломия. Це дуже плідний поет. Пише для оживлення життя народу і містить свої писання по часописах. Він є автором гимну У. Н. Союзу, до якого М. Гайворонський зложив музику. Пише також драми („В боротьбі за волю“).

Деякі з письменників пишуть повісти чи драми і здебільша ховають їх у себе, бо нема видавця.

Кількох учених займається строгою наукою, як економіст Володимир Тимошенко, український агроном Олександер Грановський, Василь Галич (проф. сер. школи), о. Онуфрій Ковальський (видав працю про українську народню пісню). Їх праці писані англійською мовою.

Пропагандивні українські справи обговорені з більших англійських публікаціях, як Ukrainianes Claim to Freedom (Українське право до волі), видання У. Н. Союзу й Робітничого Союзу; Ст. Рудницького Ukraine; Friends of Ukraine (Приятелі України), видане бюром українського представництва; книжка про пацифікацію у Сх. Галичині Ом. Ревюка; Spirit of Ukraine (Дух України); Story of Ukraine (історія) Марії Гембаль; Strangers within our gates (Чужинці серед нас) о. Льва Сембратовича; крім того У. Н. Союз поміг видати книжку Дм. Дорошенка про Шевченка.

Різьбарство репрезентоване у Зл. Державах Олександром Архипенком, що ширше заманіфестував себе як український мистець на Світовій Виставі в Шикаго 1933. р. Якось дальших адептів того мистецтва між нашими в Америці не видно.

Краще вже представляється справа з малярством. Одначе носії цього мистецтва з життєвих потреб сходять до практичного малярства (декорація, фільмові підприємства, газетний „картун“, композиція одежі і т. п. До більших мистців слід зачислити о. Гліба Верховського, що малював величаву церкву св. Миколая в Шикагу, М. Мироша, Дарковича, Росоловича, Барвінчака та Івана Кучмака[4]).

Немов доповненням огляду про літературний стан є стаття нашого стрілецького композитора, Михайла Гайворонського, п. з. „Наша музика в Америці“. Автор обговорює все те, що причинилось дотепер до піднесення музичної освіти чи принайменше оглади на американській землі; все те, що там на музичному полі твориться, чию музику продукують залюбки українці в Америці та хто є її інтерпретатором. З композиторів працюють там Олександер Кошиць, М. Гайворонський, Роман Придаткевич і Павло Печеніга-Углицький. З солістів-співаків: Марія Гребенецька, Марія Машир і декількох мужчин, головно ті, що залишилися зі славної капелі Кошиця; вони є одночасно здебільша добрими диригентами хорів. З музиків інструменталістів безсумнівно найбільший Р. Придаткевич (скрипак), дальше Пилип Дубас, В. Чосник, В. Стеткевичівна, Л. Каськівна, Ягело, Кузів-Ревюкова та Грицеївна; всі вони скрипачки, а Ольга Ткачуківна піяністка. Декуди істнують орхестри — дуті („банди“), смичкові (м. ін. Гайворонського) й мандолінові. Але їх небагато, особливо в порівнанні з 60.000 самих шкільних орхестр в Америці.

Дуже займаючо ілюструє музичний розвиток американських українців Теодосій Каськів[4]) диригент хору в Нюарку Н. Дж. Він прослідив, що перша вістка про український хор (у Шамокін) відноситься до 1893 р. Була там уже й орхестра. Хор співав під диригентурою покійного вже (пізнішого доктора) Володимира Сіменовича. На концертах між численними точками красувалися такі улюблені твори, як „Щасть нам, Боже“, „Погуляєм всю ніч“ і т. п. А як заспівали на конвенції У. Н. Союзу 1897 р. „Я в чужині загибаю“, то всі плакали. Який поступ зробили за той час українські хори в Америці, коли в 1934 р. виступали вже злучені хори в найбільших концертових галях Ню Йорку під орудою О. Кошиця!

Театральне життя почалося від малих театральних вистав („Знімчений Юрко“ 1895. в Оліфанті), а кінчилося на невдачних, чи не дуже довго тріваючих организаціях постійних театрів у Ню Йорку. На всякий випадок — з репертуару зійшли зовсім чужі песи, а такі, як „Наталка Полтавка“, „Запорожець за Дунаєм“, „Мазепа“, „Катерина“ й інші більші завжди стягають українську публику. Та не тільки українську; є нпр. жидівський театр, що грає українські песи, і салю виповнюють головно жиди з Великої України...

(Далі буде).

—o—

[4]) Зі статистики О. Ревюка. „Наші літературні й мистецькі надбання в Америці“.

[4]) „Рідна пісня і рідний театр“.

ще можна поминути; але другої — то вже не випадає: Якже так? Вже три роки в нього купую, а тепер ні з цього ні з того йди до другого. Ніяк не випадає... Та ще, правду сказати, то споживчі крамниці таки обєднали значний відсоток українських споживачів. Але поспиталиб ви в таких торговлях, як галянтерійна кооператива „Базар", кераміка, мануфактура — одинокі цього роду українські фірми у Львові. Оті сказалиб вам, кілько то в них українських покупців! Аж лячно, як мало. Жінки визначних наших громадян, членкиці Союзу Українок, кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок і т. д. роблять покупки масово в магазинах ріжних Гандельманів, Квестів, Уверів, Ферштендіґів, Пфавів, Залеських, Авінів, Левіцьких та ріжних галицьких і негалицьких магазинів. Десятки тисяч залишають у чужих кишенях!...

— Не вірите? Зайдіть до мене, я покажу вам довгий-довгий список тих наших пань, що купують галянтерію, мануфактуру, порцеляну, яку можна дістати у своїх купців, у чужих фірмах.

— Кажете, в пресі?... Ще не пора, чекаємо: може направлять свої помилки. Купець мусить бути терпеливий. А врешті — це справа загально громадська; про неї повинна заговорити вся українська преса з власного почину, повинна вдарити на трівоґу! Наша купецька організація може дати дуже багатий матеріял та інформації.

— А знаєте — каже будучий наш промисловець — прийшла мені нова думка: якби так купецька організація найняла зо двох фотографів-аматорів, а ті щоб слідкували за нашими паніями, коли йдуть за покупками: входить пані меценасова, радникова, директорова, а хочби і звичайна собі пані без „високого титулу" до чужої фірми — цок її на фільму! Виходить з покупками — знов: цок! А по якомусь часі уладити виставу світлин львівських українських покупців (розуміється: й мужчин не жалувати)...

— Знаєте, думка добра. Ще й фільму можна зробити, по широкому світі показувати. Треба би цю думку розважити. Можна утворити нове підприємство для двох-трьох безробітних...

— Помагайбіг! — кажу. Не пожалую гривні, щоб поглянути на вибранців долі.

Адський.

ТУПЕТ і ВІДВАГА.

ПАН ГЕНЕРАЛ ГАЛЄР ПРОГОЛОШУЄ НОВИЙ ХРЕСТОНОСНИЙ ПОХІД

До заяв і статтей протиукраїнського характеру, що їх так часто поміщує — останніми часами більшість шовіністичної польської преси, прибув ще один голос, який поруч голосних проповідей кс. Токаржевського є дійсним курйозом навіть у наших відносинах. Пан генерал Юзеф Галєр надіслав на днях до редакції „Дзенніка Бидгоського" офіційного листа в українській справі, і його помістили на першій сторінці з оригінальним факсіміле автора. Ось зміст тої „деклярації". Подаємо дослівно:

„Багато річей важко сьогодні зрозуміти, але обсервуючи дефензиву польщини на наших півд.-східних кресах, які є конечністю для нашого народу і держави, що й розуміли всі наші королі та статистики, **не можна перейти спокійно коло такого грізного явища** (усі підкреслення автора — Гром.).

Краще просто глянути в очі тому грізному явищу, бо ще можна зарадити злу, хоч — як каже кс. Токаржевський — не вдасться вже стрілок навернути, але можна їх щонайменше в їх застрашливому темпі задержати.

Подаю в продовженні статтю „Монітора Клевелендського" п. з. „На Волині не вільно людям говорити про Польщу" як доказ, що вже й **поляки за океаном занепокосні тим, що діється у нас на Волині.**

Сам-же я питаю: Чи в польській державі можемо довше толерувати такого воєводу, як той на Волині? Чиж на це ми проливали на тих східних кресах стільки разів нашу дорогу польську кров в обороні того населення і тих земель, щоб тепер їх винародовлювати та приготувати до відірвання від Польщі?

Чейже завсіди памятатимемо нашу боротьбу, коли слава польської зброї зазначилась неоднократно в битвах під Берестечком, Луцьком, Дубном та Острогом і т. д.

У світовій війні чейже знов наші польські леґіони кровавились у ґігантичному наступі Брусілова над Стиром та Стоходом і населення до нас горнулось; а не було це ніяке населення українське, якого там нема і ніколи не було, тільки польське населення Волині, що говорить діялєктом, але польським, за царських часів силою навертане на православія, під пресією козацької нагайки, а завжди вірне Польщі.

Бо нема на Волині іншого корінного населення, як тільки це відвічно з Польщею зросле тамошнє населення, що почуває себе польським, а не іншим.

Командував я там II. бригадою польських леґіонів у 1916. р. і не памятаю, щоб я або хтобудь з жовнірів мусів уживати в звязках з волинським населенням іншої від польської мови, якою ціле населення знаменито володіло.

Отже яка рація може диктувати п. волин-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 19.

О. К.

Моя перша поважна роля.

Маю один цікавий спомин. Спомин артистки мандрівного театру. Я була тоді дуже молода, Казали мені (може навіть за часто), що я гарна, на кожний випадок я подобалась, а це часом важніше, ніж краса. Обставини примусили мене піти на сцену. Театр я любила ще змалку і коли мені запропонували пристати до ново сформованої трупи, я навіть не завагалась. Це-ж була не тільки праця, не тільки запевнений заробіток (як я в це тоді вірила), але і приємність, яка велика приємність!

Мені дали відразу найкращі, найсимпатичніші ролі, над якими я нераз плакала, коли бачила їх ще дітваком на сцені. Я була та, що нещасно кохалась (на сцені) і в якій кохались щасливо та нещасливо, — що плакала, сміялась, тужила і вмірала. Сцена створила мені новий світ, в якому я жила, не бачучи буденщини. Буденні невигоди та непорозуміння бліднли у світлі ламп, що що-вечора запалювалися на сцені і мовкнули серед оплесків, які що-вечора були нові. Бували такі вечорі, коли я діставала навіть (ах, яка горда та щаслива я тоді була!) цвіти, чоколядки, а навіть — вибачте за щирість — любовні листи.

Все це належало до моеї професії і я звикала до тої пошани для мистецтва, бо вважала себе тільки за його представницю, яка скромно робить те, що може. Я не сумнівалася, що це була сила самого театру, а не моя, бо я теж піддавалася його чарові.

Одного разу приїхали ми до малого містечка, де вже виступали не вперше. Я грала „Казку" і мала величезний успіх. У тому місті приймали нас завсіди дуже тепло і це впливало корисно на гру артистів, які старалися дати із себе все, що могли. Мені здавалося, що я теж граю краще, ніж звичайно. Були і китиці цвітів після кожної вистави. Чудові рожі п..нили мене своїми пахощами. А може... може тут грала ролю свідомість, від кого вони? Бо я знала, хто їх присилає.

Хоч у трупі стежили за мною як за недосвідченою дитиною і я мала серед своїх сценічних товаришів бажаних і небажаних постійних опікунів, „той пан від рож" — як з нього глузували поза кулісами — таки зумів кілька разів проводити мене до дому. Два рази після проби вранці, раз після вистави.

Він був сином якогось радника чи адвоката. Я не орієнтувалась тоді добре в галицьких титулах і не знала точно, чи дуже поважні це становища ...та це було і байдуже мені. „Мій пан від рож" був молоденький, може рік-два по матурі, здається ще студент і подобався мені дуже. Він був дуже ніжний, несміливий, не вмів навіть вести цікавої розмови, тільки заєдно питався, коли ми ще раз зустрінемось. Я жартувала:

— Ми щойно зустрілись... ледви познайомились... ще не розстались, не почали розмови, а ви вже питаєте про нову зустріч?...

Він бентежився, казав, що я його не розумію, що він має мені щось дуже важне сказати і не хотів погодитись з тим, що коли провів мене до воріт дому, де я жила, то я справді вже мушу йти до хати.

Раз чекав він на мене більш як годину (як я дізналась згодом), а коли я вийшла в товаристві інших артистів, я бачила, як він ходить по тротуарі, наче злочинець, не маючи сміливости показати по собі, що він чекав. Ішов за нами дуже довго і таки в останній хвилині, коли я ввійшла до якоїсь крамниці пішов за мною і аж там дискретно всунув мені в руки листа. Він носив його в кишені вже кілька днів, не маючи нагоди мені передати. Це був один з тих листів, які кожна з нас жінок дістає бодай раз у житті... Гадаю, що артистки дістають їх бодай раз до року.

Він був закоханий. А я? Я мала так багато роль і бачила перед собою щовечора так багато мужчин, які слухали моїх слів із сцени, що я не мала часу задумуватись глибше над своїми почуваннями... Аж — —

Одного вечора прийшов до мене за куліси на перерві один старший пан і заявив, що хоче зі мною говорити. Він заявив це так спокійно, що я могла зовсім спокійно спитати його: коли хоче розмовляти і де? Спитав, коли я буду сама дома, бо це справа довірочна і я запросила його на другий день пополудне „до себе", справді цікава, чого він може хотіти. „Чейже не буде він мені освідчатись!" — рішила я.

Судовий радник — назовімо його так — Балицький приходив в імені свого сина — „молодця від рож". Не точно в його імені, бо його син не знав нічого про цю розмову і не повинен би нічого про неї знати. Хлопчина закохався в мені на смерть і хоче покинути студії, навіть вступити до театру — казав батько. Це трагедія для нього і для цілої родини. Він — правник, має здавати іспити, має перед собою гарну, далеку карієру а театр... наш мандрівний театр чи це для нього?... Я-ж сама знаю найкраще, яке це життя... без завтра, без забезпечення будучини...

— Но добре — відповіла я — пане раднику, але я зі свого боку не дала вашому синові найменшої підстави...

— Я знаю, знаю... я все знаю... я вже розвідував...

Батько прийшов до мене з повним довірям просити допомогти йому, щоб справити сина на „правильний шлях". Я мушу поводитись з його сином так, щоб син виразно побачив, що я не відповідаю на його почування, що він мені зовсім байдужий ...зрештою я, як артистка, сама краще знаю, як це зробити, щоб усе було добре.

Я обіцяла, але коли радник вийшов, я розуміла, що не маю поняття, що мені робити. Ті всі речі, які я вміла зі сцени, не підходили зовсім до тої нової, яку мені накинув цей добряга, добросердний батько родини, сам безрадний і наївний.

(Докінчення буде).

ському воєводі вести українську і — що гірше — антипольську політику? **Що на це міністр внутрішніх справ"?**

Ми навели повний текст листа пана генерала. Ми далекі від того, щоб своєрідну й передовсім нам добре відому політику воєводи Юзефського називати українською. Це може писати якийсь абсолютний політичний анальфабет, для якого напр. на Волині українці не істнують зовсім.

Цікаво тільки, що скажуть на таку заяву, заяву не якогось там ендека, а людини з політичним розумом і досвідом, людини, в якій велика частина польського народу готова була все бачити вожда — польські науковці й політики?

Нам здається, що такі „авторитетні послання" до польського народу не є хіба бажані для добра держави.

На всякий випадок тупет, що знайшов у собі старий генерал, як теж його відвага писати про справи, про які не має поняття, мусить викликати у кожного — подив

Гром.

Загальні Збори „Сільського Господаря".

Велику жовту салю „Народного Дому" при вул. Рутовського ч. 22. виповнили в середу 21. квітня ц. р. делегати кружків і філій, які зіхались масово на Загальні Збори своєї централі „С. Г.". Збори відкрив голова Т-ва **Мирон Луцький** в год. 10.30 передполуднем і привитав представників: міністерства хліборобства інж. Вішневського, львівського воєвідського уряду — інж. Шостака та інж. Мосаковського, тернопільського воєвідського уряду інж. Ніво, Союзу Хліборобських Палат інж. Свєжинського, Львівської Хліборобської Палати інж. Цемнолонського, представників преси, центральних установ та делегатів. Згадав про смерть 12 членів, память яких присутні вшанували повстанням з місць. До президії голова запросив **о. сов. Онишкевича і сел. Семенюка**, на секретаря **інж. Девосера.**

Голова спинився над легкою поправою конюнктури, що вплинула на деяку підвишку цін сільсько-господарських продуктів. Обговорив загальні напрямні діяльности „С. Г.", підкреслив велитенське зрозуміння селянством значіння своєї організації. Висловом цього зрозуміння є поважний розвиток „С. Г." в останніх роках. Українське селянство — як читаємо у звідомленні — переконалось підчас страшної господарської скрути, що „С. Г." гідно заступає та боронить інтересів своїх членів-хліборобів усюди там, де рішаються справи хліборобів: перед центральною владою; у міністерстві хліборобства, скарбу і суспільної опіки; перед воєвідськими урядами і скарбовими палатами і т. д. Крім того відпоручники „С. Г." та члени Української Парляментарної Репрезентації обговорювали засадничі справи з відповідними міністрами. Зокрема „С. Г." і УПР занялись життєвими **справами нашого селянства — земельною справою,** що набрала спеціяльної гостроти у звязку зі зростом парцеляційної акції, обмеженням обороту землею з парцеляції і зголошенням законопроекту про неподільність селянських грунтів. „С. Г." з УПР висунув до уряду домагання довгоречинцевих кредитів на купно землі, промислових та інших інвестицій на наших землях. „С. Г." звернув увагу на поглиблення фахової агрономічної праці на селі, на розбудову домашнього промислу і торговлі. Вкінці голова подякував за співпрацю представникам кооператив зі „С. Г." і відчитав привітне письмо голови Львівської Хліборобської Палати д-ра К. Папари з побажанням гарного розвитку „С. Г." і побажання швидкого повороту до здоровля **дир. інж. Храпливого.** Присутні одноголосно рішили теж вислати на внесок голови письмо з привітами і побажаннями швидкого виздоровлення.

З черги представник Союзу Хліборобських Палат з Варшави **інж. Свєжинський** виголосив привіт (по польськи). Тому, що до верифікації протоколу з минулорічних Заг. Зборів вибрано тричленну комісію **інж. І. Лапчук, інж. Р. Голод та інж. А. Голод** доповнили друкований звіт з діяльности Головної Ради і Дирекції „С. Г.". З цих звітів присутні довідались, що **число членів „С. Г." постійно зростає; за останні два роки подвоїлось і з 57.000 у 1934. р. дійшло нині до 107.296.** У звітовому році зросло число членів на 34%, а саме фізичні члени на 35%. У порівнанні до 1934. р. число фізичних членів „С. Г." зросло на 80,9 %. **Одночасно зросло число членів пересічно у поодиноких кружках „С. Г." з 52-ох у 1935. р. до 62-ох у 1936. р. Збільшилося теж число кружків „С. Г." з кінцем 1936 р. до 1.683 або на 16 %** (у 1935. р. — 1451). Централя „С. Г." переводить реорганізацію своїх повітових підбудов, своїх філій, щоб уможливити їх відповідне матеріяльне вивінування і нагляд праці в терені. З кінцем 1936. р. було 63 філій. Розбудова організації в глибину довела до зміцнення матеріяльної основи кружків і філій „С. Г.", що їх майно дійшло з кінцем грудня 1936. р. до 219.837 зол. Членські вкладки доходять по кружках до 60.000 зол. Ради філій і кружків уладили понад 200 довших курсів. Організаційну і фахову працю філій ведуть агрономи та інший фаховий персонал, яких число в діловому році дійшло до 101. Вони обслуговують 43 філій, а багато філій жде на агрономів, яких на жаль нема. І це одна з головних турбот Т-ва, що примушене з цією метою підготовляти собі інструкторський персонал, Х. В. М., сільських господинь. Матеріяльне забезпечення агрономів ще далеке до того, щоб відповідалоб фаховому знанню і виконуваній відповідальній праці. Тому агрономи основали свою станову організацію, якаб попри професійні справи подбала про підготову агрономічних працівників. Централя вдержує звязок з філіями виїздами делегатів і таких виїздів було 226. Фаховою працею в ділянках: агротехніки, зоотехніки, садівництва і городництва, організації господинь, шкільництва та Хліборобського Вишколу Молоді кермувало 11 головних секцій при централі Т-ва. В діловому році переорганізовано секції господинь і **з кінцем 1936. р. було їх у краю 216, з того 4 філіяльні секції, що обєднують 7.047 членів.** Працю по секціях ведуть інструктори, яких було 21. Вони уладили 42 курси для сільських господинь, на яких було понад 600 учасниць, дві виставки жіночих робіт, одно свято матері і 6 повітових жіночих нарад. **У діловому році відбулось 42 курси Х. В. М., на яких вишколено на провідників 1.167 осіб молоді, на загальну кількість зголошених 893 гуртків Х. В. М. з 9.681 членами,** так, що кожний гурток має вишколеного принайменше одного передовика чи передовичку. **Отже число гуртків зросло в діловому році на 59%, а змагунів на 50%.** Слід підкреслити, що „С. Г." уладжував згадані курси, бо нема рідних хліборобських шкіл (один ліцей у Черниці, молочарська школа „М. С." у Стрию і хліборобська школа Т-ва „Просвіти" в Милованню).

З рахункового звіту **дир. інж. М. Холевчука** присутні довідалися, що „С. Г." вийшов оборонною рукою в діловому році у своїй фінансовій господарці і замкнув свій біланс за 1936 р. невеличкою надвишкою 717.72 зол., що є визначе символом тугости станової організації українських селян.

По звіті інж. Г. **Еліяшевського** в імени Контрольної Комісії та виборі семичленної Комісії-Матки, розвинулась оживлена тригодинна дискусія, в якій забирало голос 26 осіб, а саме: **Лесюк (Рудки), Годованець (Княждвір), М. Стек (Черче), Паук (Бібрка), Семенюк (Коршів), інж. П. Лех (Борислав), І. Паливода (Лани — Бібрка), інж. Залізняк (Станиславів), Зеленяк (Підгайці), Г. Ропа (Рожнів), Г. Сушко (Ремехів), п-ні М. Рудницька (Львів), ред. Кисілевська (Коломия), пос. З. Пеленський (Львів), проф. Филипчак (Самбір), інж. Кушей (Борщів), п-ні Паарова (Яворів), Ю. Чубатий (Броди), М. Кучва (Рожниці), інж. Блащук (Сокаль), дир. Бачинський (Перемишль), інж. Раковський (Теребовля), інж. Стойкевич (Зборів), пос. Г. Тершаковець, о. Фацієвич (Львів).**

Промовці порушували головні болячки нашого села і вказували на перешкоди адміністраційної влади і самоуправних установ (повітових виділів) у праці кружків „С. Г.", що виявлялась головно з їх боку скресленням підмог для кружків „С. Г.". Майже всі промовці нав'язували до заяви представника Союзу Хліборобських Палат про вагу співпраці хліборобів у Польщі, стверджуючи, що на низах такої співпраці не видно. Ба, що більше! Стрічається самі перешкоди. **Найбільшою перешкодою у наладнанні такої співпраці є нова хвиля кольонізації зайшлим елементом тоді, як українські селяни буквально дусяться на своїх нивках. Присутні нагороджували усіх промовців, що порушували цю найболючішу справу нашого села, зокрема промовців селян і послів: З. Пеленського та Г. Тершаківця голосними оплесками. Таким чином представники уряду мали нагоду наглядно переконатися на тому конгресі українських селян, що цієї основної, бо життевої справи українського народу не можна довше легковажити. Земля мусить перейти в руки місцевого населення — підкреслювали одноушно майже всі промовці, бо в протилежному випадку зневірений і доведений до розпуки селянин дасться заманути в сіти комуністів.**

Порушували теж справу розбудови домашнього промислу та необхідність припинити нечуваний визиск тих дрібних виробників, малоземельних і беземельних селян.

Одночасно всі промовці висловлювали повне признання Головній Раді і Дирекції „С. Г.", підкреслюючи, що зміст праці Т-ва значно поширився і поглибився у порівнанні до минулих років. Т-во набирає щораз то більшого значіння як господарська централя, як представник оборони та заступництва інтересів українських хліборобів. Завдяки своїй праці і послідовним змаганням знайшов „Сільський Господар" зрозуміння і піддержку селян та стає важним чинником, як господарська установа в економічному життю в краю. Поволі і посторонні чинники приходять до переконання, що в розбудові господарського життя в нашому краю не можна поминути Т-ва „С. Г.". „Сільський Господар" звернув увагу на значіння нашої власної аграрної політики краю. Попри розбудову організаційної і фахової праці, попри оборону інтересів села, ділянка аграрної політики стає чи не найважнішою під сучасний мент. Значний зріст числа членів є великою моральною основою, на якій спирається праця „С. Г.", а зріст впливів членських вкладок і співпраця з нашою кооперацією та її матеріяльна піддержка є тією основною підставою, що вможливлює правильну, плянову зорганізовану працю Т-ва. І хоч як поважні дотеперішні осяги праці „С. Г." у всіх її ділянках, то проте перед Т-вом ще багато важкої праці у звязку з розбудовою господарського життя краю. Цієї праці не виконає Т-во без підтримки краю і зміцнення співпраці споріднених установ, в першу чергу нашої кооперації.

Вияснення промовцям давав голова М. Луцький та дир. інж. Холевчук. Після того Заг. Збори одноголосно признали абсолюторію Головній Раді та Дирекції „С. Г.". Далі голова зреферував в головних зарисах плян праці на 1937 р., а дир. інж. М. Холевчук проект бюджету на 1937 р., що їх приняли Збори одноушно і без дискусії на знак довіря до теперішнього Проводу „С. Г.".

До Гол. Ради вибрали присутні більшістю голосів на внесок голови Комісії Матки дир. Ковальського таких осіб: **І. Шепаровича** з Колодіївки, **пос. З. Пеленського, дир. А. Палія** обох зі Львова, **інж. Дидинського** з Дрогобича, **дир. Ю. Шепаровича** та **дир. О. Радловського** — обох зі Львова; на заступників: **інсп. Терпиляка** зі Залукви, **дир. Л. Бачинського** з Перемишля та **б. сен. М. Кузьмина** з Озірної. До Контрольної Комісії ввійшли: **дир. А. Мудрик, І. Павлик та інж. Г. Еліяшевський;** їх заступниками є: **інж. Девосер та сел. М. Кернога.**

При кінці Зборів **п-на Филипчаківна** виголосила реферат про шовківництво, після чого голова замкнув ці ділові Збори в год. 5-ій пополудні.

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ВІДВІДАЄ МІН. ЧІЯНО.

БІЛГОРОД, 21. IV. ПАТ. Один із проурядових часописів у Любляні приніс вістку, що премієр Стоядінович відвідає міністра закордонних справ Італії гр. Чіяно 30. квітня. Побуде три дні в Римі та буде переговорювати в справі Альбанії.

—o—

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ІДЕ ДО БУДАПЕШТУ.

Авас повідомляє з Риму, що італійський король із жінкою відїде до Будапешту 18. травня. Із королем поїде міністр закордонних справ Чіяно.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

У хмарі синього димку.

Від перших хвилин появи в Европі тютюну до курення почались спори про цю нову приємність. Курення тютюну поширилось в Европі після повороту з Америки її відкривників Колюмба і його моряків. Від тоді синій димок розширявся щораз більше по світі, загортав і загортає під свої крила щораз більше жертв, що їм приємність насолоди синім димком тютюну стала зчасом налогом.

Різні є погляди на шкідливість куреня тютюну або трійливости його головного складника, т. зв. нікотини. Нікотину зачисляють до групи рослинних отрут т. зв. алькальоїдів. Чиста хемічно нікотина є невичайної сили отрутою. Кілька крапель чистої нікотини стане, щоб затроїти кріліка, при чому кролик гине внаслідок пораження та затримання акції серця.

Ступінь шкоди для організму курця залежить від нього, передовсім від гатунку та кількости зуживаного ним тютюну. При тому та кількість є дуже умовна, бо в одного, більш вражливого, вже мала кількість викуреного тютюну викликує шкідливий вплив.

Нікотина в малих дозках ділає побудливо, одначе затяжне вживання тютюну ослаблює змисли і волю. Затроєння нікотиною спричиняє у курців шлункові, очні, ушні та кишкові недуги, ще й часті болі голови. Це потверджує факт, що часто на такі болі та хоробливі прояви помагає скоро та основно лише недовга навіть перерва в куренні.

Хемічно чиста нікотина — це прозора рідина, що має характеристичний, сильний тютюновий запах і гострий, терпкий смак. Нікотина находиться в рослині вже від початку її росту; кількість нікотини в рослині (тютюні) збільшається з розвоєм і дозріванням рослини. Кількість цієї трутини в ріжних родах тютюну неоднакова, а залежна головно від гатунку рослини, ґрунту, на якому росте, підсоння краю, її управи, сушення ітп. Найбільш нікотини є в азійській відміні тютюну, бо аж ок. 5 прц., в американській 2—3 прц., гаванській 3 прц. Розмірно мало нікотини є в тютюні нашого краю, бо пересічно пів прц.

Крім нікотини шкодять людському організмові ще інші хемічні тіла, що находяться в тютюні і визволюються з нього при куренні нпр. папіроски. Найважніше з них це трійливий газ, званий окисом вугля. Він повстає з тютюну при його спалюванню. Що він є шкідливий видно з ось якого досвіду: дослідники помістили під шкляним кльошем мишки, а потім впустили під кльош дим, що повстав при спаленні 2 гр. тютюну. По короткім часі мишки згинули. Колиж перед впущенням диму до кльоша, перепустили дим нпр. крізь рурку з кришталами хльорку міді, що виловлює і присвоює собі цей окис вугля, — тоді миші не гинули.

При випаленні 1 папіроски повстає коло 30—40 цм.^{3} того отруйного газу (окису вугля). Тому не диво, що в налогових курців находиться в крові більше окису вугля, бо коло 0,85 прц., коли у крові некурця є всього не більше 0,25 процент.

Цій отруті приписують фізіольоги зwироднення печінки, розладдя травлення та збільшену побудливість нервового симпатичного укладу, що проявляється нахилом до бронхітів, грудної дихавиці (астми), шлунково-кишкового розладдя (катари, затвердження, розвільнення, кольки). Також довготревале і часте курення тютюну ослаблює серце і його працю, підготовляє вапніння та витрату гнучкости кровоносних судин. Все це ослаблює значно організм людини, даючи йому взаміну непропорціонально мало приємности. Одначе і цієї приємности часто курець не має. Приємність буває тільки в початках курення, потім приємність переміняється в наліг, котрому налоговий курець мусить служити.

Людський організм не відчуває зовсім потреби „синього димка". Молоді курці, новики, курять здебільша „для фасону", задивившись на старших і вважаючи це „ознакою мужеськости". Зновуж з жінок багато тих, що курять, це звичайно менше чи більше істерично-психопатичні типи, що, згідно з традицією вважають „синій димок" заспокійливим ліком на нерви. Деякі жінки курять з „демонізму та вампіризму", бо так учать їх їхні ідеали, фільмові „вампи і демони" з довгими папіросками в устах. Зрештою є мужчини, яким у жінок цей прояв дуже імпонує, ну, а чого не роблять жінки, щоби лиш подобатись поганіщій частині людського роду?!

Так поволі витворилася коло „синього димку" смішна, неоправдана традиція, що манить і пхає все нові і нові жертви в обійми легкої хмарки синього димку.

Богдан Галібей.

Пістряк -- пострах нашої доби.

Пістряк, званий популярно раком, — це лихий новотвір, що повстає з наболонної ткані людського тіла. Наболонна ткань це та клітинна покрива, що покриває ціле тіло (нашкірень), вистелює ями тіла (олегочна, очеревна та ін.), творить всякі залози і вистелює всякі проводи (слизна болона кормового проводу, віддихових доріг і т. д.). Пістряк виходить лише з тої наболонної ткані, але характеризується тим, що його ткань розвивається хоробливо надмірно, тратить подобу і функцію ткані, з якої повстав і стає для людського організму галапасом, от так як нпр. для дуба омела. Одначе коли омела живучи соками дуба, більше йому не шкодить, то пістряковий гуз, розростаючись, нищить той орган тіла, де розвивається, перекидається лімфатичними судинами в інші околиці людського тіла і творить там нові „кольонії". Цей новотвір спричиняє місцеві шкоди для організму тіла, що занятий новотвором, нпр. знищення слизної болони шлунка, наслідком чого нестравність та кровотечі зі шлунка. Загальна шкода для організму полягає на утраті крови, коли пістряк прогризаючи кровоносні судини спричиняє кровотечі. Також пістряковий гуз витворює шкідливі отрути, що дістаються до крови та спричиняють шкідливий вплив на цілий організм. Проявом цього є передчасне хирлявство, вихудіння та швидке знесилення.

Цей лихий новотвір виступає залюбки в людей у віці від 40 літ вгору. Займає найчастіше такі органи людського тіла як шлунок, уразк (матиця), грудна залоза у жінок, печінка, кишки, черевослинниця, легені; в інших органах появляється рідше.

До недавна медицина була безсильна супроти цього важкого схоріння. В останніх літах могутньою зброєю проти пістряка показались проміні Рентгена та раду, що незвичайно сильно нищать клітини пістряка і спричинюють розпад новотвору. Одначе найліпше завчасу хірургічно усунути новотворовий гуз.

Від часу цих способів боротьби з пістряком — цей новотвір вже не є такий грізний для хорих на нього, бо нинішнє лікування дає вже багато даних на його вилікування, особливо коли хорий завчасу за нього подбає.

САМОХІД-ДИВО.

Одна американська фірма збудувала недавно незвичайно практичний самохід. Є це вантажний віз; він ріжниться від звичайного тим, що може порухуватися і по звичайній дорозі і по шинах залізничого шляху. Будова цього воза зовсім проста; самохід має два комплети коліс: одні самоходові, другі залізничі. Коли опони самоходових коліс виповнені повітрям, залізничі колеса находяться кільканацять цм. над землею і самохід іде по дорозі. Колиж такий самохід найдеться на залізничих шинах, тоді випускають повітря з опон, самохід опадає на залізничі колеса і може зі значною скорістю бігти по шинах.

ГАРЯЧКА — СПАСЕННИМ ЛІКОМ.

Багато лікарів вважає зріст температури організму т. зв. гарячку за прояв додатній для хорого організму. На їх думку гарячка є проявом самооборони людського організму проти того чинника, що викликує недугу (нпр. бактерії). Є в тім погляді багато слушности, одначе і правдою є, що висока гарячка, що тревае задовго, виснажує організм і викликує хоробливі зміни, подібні до зварення, у таких ніжних органах тіла, як серце, печінка, нирки, селезінка.

Одначе є недуги, для яких гарячка показалась спасенним ліком. Ось нпр. славний віденський невролог, проф. Вагнер-Яврегг, почав лікувати гарячкою одну з найважчих недуг, т. зв. поступовий параліж, умові недуги, що може повстати в деяких людей в кільканацять літ по сифілісі. Викликують її заразки сифілісу т. зв. спірохети. Вони виглядають під мікроскопом як рухливі коркотягові шрубки. Згаданий професор защіплював хорим на поступовий параліж заразки малярії; при цій недузі виступає, як відомо дуже висока гарячка, від чого її і звуть „пропасницею", „лихоманкою". Та висока гарячка ділає вбивчо на ніжні, вражливі спірохети сифілісу, вони гинуть, їх отрійлива їдь розпадається, а хорий вертається з божевілля до повного здоровля. Сьогодні його метода принялася в цілім світі і є справжнім добродійством недужих.

Крім поступового паралiжу лікують ще тепер гарячкою запалення суглобів, тощо.

Щоб улекшити лікування хорих гарячкою в Америці винайшли тепер спеціяльні апарати, що дають змогу лікареві довільно реґулювати температуру хорого. Апарат має таблицю, на якій стрілка вказує гарячку. Лікар наставляє вказівку на яку потрібно риску (37,5°, 38°, 40°), а апарат зараз дає бажану температуру.

—o—

ОПІКА НАД ДИТИНОЮ В БЕЛЬГІЇ.

Цікаву форму лікарської опіки над дітьми завела „Народня організація опіки над дитиною" в Бельгії. Вона видала т. зв. „санітарну книжечку", котру поручає кожній матері. Завзята пропаґанда з тамошніми лікарями цієї книжечки між матерями, має на меті призвичаїти їх до невпинної лікарської опіки над дитиною, що росте і розвивається. У тій книжечці, що три місяці лікар дитини зазначує у спеціяльних рубриках стан здоровля дитини, напрям її розвою та кожний факт, важний для її здоровля.

—o—

ПОГОДА.

В найближчих днях пануватиме змінна погода із захмаренням пересічно трьох четвертин неба. З півночі напливли хвилі полярно-морського повітря, що змішавшись з теплим повітрям полуднево і північно західних теплих вітрів, дадуть хмарну і часом дощеву погоду. Хмари на висоті 200—400 м. над землею. Метеорольоги припускають, що така змінна погода з перевагою негарної треватиме ще кілька днів.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Бомбові літаки без летунів.

КАРТИНИ МАЙБУТНЬОЇ ВІЙНИ.

Андре Белльо призадумується в тижневику „Ві“ над можливостями бомбардування спокійних міст із літаків без летунів. Автор уважає цю справу за вирішену і аналізує її на прикладі з Парижем.

Летунський центр.

Літаком без летуна кермують при помочі радіових хвиль. Центр кермування міститься не на землі, тільки на окремім літаку, який кермує не лиш одним апаратом, але цілою фльотилею. Техніка телемеханіки осягнула тепер такий ступінь розвитку, що кермування фльотилею літаків без летунів відбувається зовсім без труду.

100.000 кг. бомб.

Сто літаків — „роботів“ розміщені на ворожій території на чотирьох аеродромах віддалених від Парижа 400—500 км. У відповідну хвилину відриваються вони від землі, чотирома ескадрами по 25 літаків кожна. Одночасно з ескадрою вилітає і керівний літак, якого залогу творить 6 осіб. Цей літак підлітає на висоту 6—7 км. Кожний літак-робот держиться нижче, всього на 6—7 км. і везе по 1.000 кг. бомб. Разом ціла ескадра везе 100.000 кг. бомб.

З чотирьох сторін.

Наступові ескадри летять чотирома відділами з чотирьох різних сторін на Париж. До столиці Франції повинні вони долетіти за півтора години, одначе не треба забувати, що на випадок протинаступу французьких літаків-хижаків, ворожі роботи впадуть разом із своїм вибуховим вантажем на територію ворога. Тому командант ескадри буде так кермувати літаками, щоб по змозі вони пролітали над густо заселеними і промисловими районами.

Як у повісти Уельса.

Воздушний бій французьких летунів із такою „сліпою“ ескадрою буде справді фантастично виглядати. Командант ескадри відповідно зминавшись і приглянувшись докладно маневрам французів, кермуватиме „роботами“ так, щоб вони зударились із ворожими хижаками. Всі зусилля французів будуть йти в тому напрямі, щоби вістрілити керівний літак. Якщо це їм вдасться, тоді ескадра буде летіти у простій лінії, поки стане бензини і не впаде на землю. Дальшим завданням французів буде вістрілити їх по одному над незаселеними місцевостями (морем, полем і т. д.). В іншому випадку „роботи“ навіть без керівного літака можуть накоїти ще чимало лиха.

Протиакція.

Найсильнішим засобом оборони перед наступом літаків „роботів“ будуть радіові хвилі — паразити, що їх висилатимуть у повітряні простори французькі стації від хвилини появи ворожих літаків, щоб їх унешкідливити. Ці хвилі будуть перебивати сигнали керівного літака і таким чином будуть намагатися цілу ворожу ескадру підчинити своєму центрові.

АМЕРИКАНСЬКА ГОТОВІСТЬ ДО ПОДРУЖЖЯ.

Із Ніци повідомляють, що там давно вже не було такого напливу туристів, як тепер.

Правда туристи теж не такі, як колись — легендарні, які силоміць намагались позбутися долярів, фунтів і рублів. Теперішні гості скромніші. Та два-три роки тому й таких не було. Тому власники гостинниць і пансіонів не мають чого носом крутити.

Наплив гостей пояснюють одні новими законами праці, другі коньюнктурою, а ще інші девальюацією франка і близьким речинцем світової вистави.

Підчас латинських Великодних Свят не було в Ніці ні одної вільної кімнати, ні одної гостинниці...

У звязку з цим переповненням трапилась така подія:

Серед ночі, втомившись від мандрівки по готелях за вільною кімнатою, добився якийсь американець із клунками до останнього готелику на кінці міста.

Господар здвигнув раменами.

— Пождіть до завтра! Можливо, що якась кімната буде вільна. Але тепер всі заняті. Двох гостей помістив я в лазничках, одного в коморі. Не можу вам хіба дати кімнати своєї доньки — розумієте самі...

Американець хвилину подумав.

— А вона сама одна.

— Очевидно... Вона має шістнацять літ.

— Візьміть мої клунки і пішліть за пастором. Яке число кімнати? Я женюся з вашою донькою.

„Я схопив сина Ліндберґа“.

Маячня недужої голови.

„Парі Суар“ подав статтю комісаря Гіома про москаля Горгулова убивника президента Думера. Спомини Гургулова мають наголовок: Моя сповідь перед Богом — мова підсудного.

Текст цієї сповіди не був ніде друкований і спомини Гіома є перші, які появились друком. Коли досі ще хтонебудь сумнівався в умову недугу Горгулова, прочитавши цю сповідь, мусить признати, що в нього справді не були всі в дома.

Головним ворогом Гургулова — Чехословаччина. З його слів виходить, що він кілька разів намагався вбити Масарика та це йому не вдавалось. На Франції мстився він тому, що французи приятелі чехів.

Пімста на Америці.

— На Америці я рішив пімститись — пише Горгулов — тому, що вона так, як і Франція є приятелем Чехословаччини. Пімсту придумав я вимково страшну.

„Я почав шукати найпопулярнішого чоловіка Америки. І я його знайшов. Це знаний летун, перший який пролетів океан, полковник Ліндберґ.

Жахливий плян.

„Я опрацював дуже простий, та одночасно жахливий плян. Я рішив схопити малого сина Ліндберга. Що сказав, те й виконав. Коли я задумую якунебудь справу — негайно її виконую. Не критикую, лиш працюю. Неможливе, дурне, чи нерозумне для мене не істнує. Моїм гаслом у терористичній боротьбі є „хочу“. „так мусить бути“ і засоби освячують мету. Схопити сина Ліндберга московському еміґрантові, який переживає у Франції майже неможливо і виглядає на правдиве божевілля. Одначе коли хтось має гроші, залізну волю та співпрацю сильної і доброї організації — може виконати навіть найтрудніші справи.

Змова у Гаврі.

„Моя терористична організація не велика, але складається виключно із моряків та артистів, значить людей, які подорожують по цілому світі, людей енергічних та інтелігентних. Я почав листування з членами моєї організації моряками, службовиками в американській торговельній фльоті, які часто відвідують французькі пристані. При допомозі шифрованих листів я повідомив їх, що підготовляю поважне діло. Ми умовились на стрічу в Гаврі і ми опрацювали плян схоплення малого Ліндберга.

Я схопив Чарлі Ліндберга.

Плян опрацювали ми аж до найменших подробиць. Сина Ліндберга схопила моя терористична організація а не американські ганґстери. Жінка одного моряка, члена моєї організації привезла малого Чарлі до Франції. Я особисто стрінув маленького Ліндберга в Гаврі і передав в інші руки.

І хлопчина живий досі.

„Кажу вам по словам лікаря: син Ліндберга здоровий, тільки блідий та анемічний. Гостре підсоння Америки шкодило малому Ліндбергові, тому я перевіз його на Рівієру, де він живе зовсім здоровий.

Кождого тижня відвідую його, провірюю стан його здоровля і ваги та познайомлююсь із умовинами його життя та харчування. Та ніяка поліція на світі не довідається, де скривається малий Ліндберг і не пізнає тайни його схоплення“.

Справді маячня недужої голови. Імовірно ще багато знайдеться божевільних чи авантурників, які будуть признаватись до схоплення сина Ліндберга.

ПОВЗИ ПАРИСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

Проект узброїти париську поліцію новою зброєю стає тепер дійсністю; бо саме тепер париська поліція переводить проби з чотирьома повзами спеціяльно приладженими для париської поліції. Кожний повз коштує міліон франків. Повзи обведені сталевим панцирем, який не пропускає куль і забезпечені малими віконцями. Мотор міститься з переду і ззаду, так, що в кожну хвилину можна змінити напрям. Та найоригінальнішою прикметою поліційного повзу це його узброєння. З віконець виставють дула, які вистрілюють на віддаль 15—20 м. целюльоідові кулі. Крім цього сильний вентилятор викидає сипкий пісок на відстань 100 м.

Париська поліція кладе великі надії на цей вентилятор і пісок.

СТАТИСТИКА ЗЛОЧИННОСТИ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Едгар Гувер, начальник федеральної поліції подав таку статистику злочинности у Злучених Державах:

Загальна скількість злочинців досягає 4 міл. людей. У 1936 р. виконано 13.242 убивства, 7.881 сексуальних злочинів, 34.300 грабунків, 47.534 збройних нападів і 716.000 крадіжей. У минулому році вкрали в Америці 213.712 авт.

По широкому світі.

Польський міністр закордонних справ Бек приїхав нині до Букарешту. У недалекому майбутньому слід сподіватися поїздки през. Мосціцького і марш. Ридза-Смігдого до Букарешту і короля Карла І. — до Варшави.

Французький віцеміністер Даладіє приїздить нині на 3 дні до Англії.

В аргентинському місті Ля Плята викрили комуністично-анархістичну змову, що підготовлювала повстання на 1. травня. Провідників і чимало членів арештовано.

У Сирії проголосили амнестію для політичних виновників та утікачів.

Британські урядові кола, як кажуть ставляться з резервою до ініціятиви посла Ленсбері, що на власну руку переговорював з Гітлером про плян міжнародньої господарської конференції.

Австрійські націонал-соціялісти уладили вчора, з нагоди уродин Гітлера, великі демонстрації; м. ін. вони порозпалювали на вулицях і на горах великі ватри у формі свастики.

МАДЯРСЬКИЙ МІНІСТР ВІЙНИ У НІМЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ, 21. 4. ПАТ. Ґен. Вільгельм Редер, **мадярський міністр війни, приїхав нині рано до Берліна та зложив вінець під памятником погиблих у світовій війні.**

—o—

ҐЕРІНҐ В ІТАЛІЇ.

БЕРЛІН, 21. IV. ПАТ. Міністр Ґерінґ виїхав нині із жінкою до Італії, до одної з лікувальних місцевостей. По дорозі відвідає і Рим.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Гаушевський, пл. Капітульна ч. 3.,** тел. 254-46. Приймаю футра літом до перехования.

— **Весняний сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається 5. травня. Ті, що хоріють на ревматизм, ґікт, ісхіяс, злу переміну матерії, шлункові, ниркові та жіночі недуги повинні користати з найдешевших цін і найдогіднішого часу лікування. Інформації: Управа Живця, Черче, п. Рогатин. 642 8—10

— **„Українська консолідація, — її потреба, можливости й перешкоди“.** На таку тему ред. Іван Кедрин виголосить в четвер 22. ц. м. відчит у домівці „Молодої Громади“ в год. 1/27 вечора. Вступ для членів Товариства (Клюбу) „Молода Громада“ і Т-ва Письменників і Журналістів безплатний.

— **Вшанування вчених славістів.** З приводу 70-ліття уродин д-ра Олександра Колесси і д-ра Володимира Францева, професорів чеського університету у Празі, відбудеться 22. ц. м. надзвичайне засідання фільософічного виділу цього університету. Після вступного слова декана виділу відбудуться реферати проф. Горака про наукову діяльність д-ра Колесси і проф. Вайнгарта про д-ра Францева.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Хінський цісар.

Один журналіст рішив оглянути Кульпарків. Хотів побачити зблизька людей, на нашу думку нещасливих, що живуть у своїм уроєнім світі, окружені нереальними постаттями, згадуючи недійсні події та надіючися на неможливі випадки.

Зайшов той журналіст до закладу і зараз на вступі стрінув лікаря.

— Ви певно хочете оглянути заклад? — спитав пан у білім халаті.

— Так є. Дуже хотів би.

— Прекрасно складається. Маю саме пів години часу і можу вам послужити своєю особою та інформаціями.

Повів журналіста по закладі і пояснив йому цікаві випадки божевілля.

— Деменція прекокс. Невилічиме. Обтяження родинне. Хорий дістає напади меляхолії. Позатим виглядає на здорового.

— Тут знову гострий напад шалу. Стосуємо до нього найновіші методи д-ра Ґрубера і незадовго прийде до здоровля.

— Це безвихідний варіят. Цілий день стоїть у кутку і чикає. Вдає годинник. Позволяємо йому на це, бо нема для нього ради.

— А отсей чоловік з папірцями на голові? — спитав журналіст.

— Уроїв собі, що він ялинка і тому обвішався папірцями та цукорками. Хотів ще свічечок, але це неможливе з огляду на небезпеку вогню.

Вкінці зайшли ще в одну кімнату. Перед порогом поінформував лікар журналіста про хорого.

— Той, що тут перебуває, це один з найцікавіших варіятів, так званих комплетних. Прошу вас, як увійдемо, вклоніться йому низенько, схрестіть руки на грудях і нічого не питайте.

Увійшли.

За столом, заложеним грубезними книгами, сидів старший грубий панок і глядів на них крізь щілини прижмурених очей. Вуса в нього були підстрижені, тільки з боків спадали вдолину два хвостики.

Після глибокого поклону лікар спитав:

— Що чувати, нащадку богів?

„Нащадок богів“ ожив:

— Нема досі мого міністра Чен-Чу-Яна. Скажу його залоскотати на смерть. Маршала Ву-Пей-Чанґ нехай зараз зголоситься до мене.

— Слухаю, Ваша Величносте!

Коли лікар вийшов з журналістом за двері, сказав:

— Бачите, що за дивовижа! Уроїв собі той ідіот, що він хінський цісар. А хіба ясно, що не може бути двох хінських цісарів! Що ми йому не говорили, яких арґументів не вживали — не помагало. Хінський цісар і хінський цісар. А тимчасом правдивий хінський цісар, то є я...

Журналіст поглянув на „лікаря“, похопився і назадгузь, назадгузь — далі, в ноги від хінського цісаря.

— — — — — — — —

Прийшла мені нині на думку отся правдива історія, коли я почав роздумувати про декого.

Адже в нас і поза закладом можна здибати хінських цісарів! Людина назагал нормальна, говорите з ним — любо на серці, розпитуєте — багато цікавого скаже, а вскочить на якусь квестію і — готов. Хінський цісар! Нема іншої ради — тільки назадгузь і вноги.

А ще далі:

Чи кожний з нас не є в меншій або більшій мірі хінським цісарем?!...

Галактіон Чіпка.

Як буде зорганізована Закарпатська автономія?

Праський уряд рішив, як перевести в життя автономію Закарпаття. Проєкт закону про компетенцію губернатора й губерніяльної ради та про організацію губернаторського уряду вже опрацьований; правдоподібно цього місяця прийде вже справа закарпатської автономії на денний порядок нарад парляменту.

Як виглядатиме устрій Замкарпаття? Губернатор буде відповідальний за свій уряд перед міністерською радою й майбутнім краєвим закарпатським соймом. Віцегубернатор матиме компетенції дотеперішнього краєвого президента. Це становище обійме мабуть чех д-р Мезнік. Вибори до краєвого сойму будуть розписані пізніше, тимчасом заступатиме його губерніяльна рада, як дорадчий орган губернатора. Її членів переважно іменуватиме уряд.

—o—

Наші перші фільмові спроби.

Кількох наших молодих фотоаматорів почали цікавитись кіновими знимками і навіть заснували собі спілку „Фотофільм“, щоб пробувати своїх сил у цьому новому мистецтві. Праця в цьому напрямку незвичайно важка, бо вона вимагає великих коштів, технічного знання, купецької калькуляції і дозволу цензури на кожну викінчену фільму. 19-го ц. м. у Малій Салі Т-ва ім. Лисенка згадана спілка показала запрошеним гостям свої перші зразки вузьких 16 мм. фільм з краєзнавства, репортажу та реклями.

П. Юліян Дорош, що приготовив їх, пояснював коротко і розумно, чому представлені картини мають свої недостачі. Характер цих фільм аматорський, дуже скромний. До цього часу зроблено „День молоді Рідної Школи“ на площі „Сокола Батька“, „Гаївки“ у селі Семенівка, кілька побутових картин з „Гуцульщини“ і знимки з праці деяких наших фабрик у Львові.

До таких фільм не можна ставити мистецьких вимог. Єдині дві-три колірові картини з Гуцульщини залишили на мить естетичне враження. Знимки фабрик зроблені з рекламовою метою, не аранжовані, як це роблять нині в кіні, навіть при найзвичайніших реклямових картинах; бачимо на них зовсім звичайні, мало цікаві речі, такі як механічна праця при машині чи над столом. Зрозуміла річ, що знимки з торговельних підприємств можуть робити наші кіноаматори скоріше, ніж інші, бо дані фірми можуть ужити їх для реклямових цілей, отже покрити частинно їх кошти. А проте для кінового глядача вид пасти або кілків до черевиків це дуже мало цікавий сюжет. Зрештою при нинішній кіновій техніці навіть найбуденніший сюжет мусить бути схоплений так, щоб мав у собі елемент якоїсь цікавої новини, передовсім руху. Не хочемо цим критикувати похвальних починів наших перших кінооператорів; знаємо теж, що німа фільма при таких картинах, як гуцульські похорони, де голос трембіти і плач рідні — доповнилиб їх враження, не може бути нині задовільна.

Присутні могли тільки тішитись скромними образками, що нагадували їм перші початки кіна. У кіновій продукції тут ми стоїмо поки що на такому місці.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, дня 23. ц. м. в год. 7. ввечір. На сходинах виголосить д-р М. Дзерович реферат під наг.: „Погляди лікарів на проблему стиґматизації“.

— **Кінець шкільного року у гімназіях 16. червня.** Міністр віроісповідань і освіти з огляду на праці, звязані з приниманням кандидатів до гімназій і ліцеїв, та іспити абсольвентів приватних загально-освітніх гімназій, розпорядив закінчення науки в загальноосвітніх гімназіях винятково цього року в дні 16. червня. Після закінчення науки та роздачі свідоцтв відбудуться і гімназіях вступні іспити до гімназій і ліцеїв. У звязку з тим розпорядком управи всеЛюдних шкіл мають видати кандидатам до 1. кляси гімназійної річні свідоцтва з датою 16. червня 1937 р. Поза тими винятками наука у всеЛюдних школах має тревати до 22. червня.

— **Військова бранка в 1937 р.** На мурах міста появилось оповіщення воєводи про загальний військовий обовязок мужчин та про військову бранку в 1937 р. Цьому обовязкові підлягають всі мужчини, уроджені в 1916 р., дальше уроджені в 1915 і 1914 р., яких торік признано тимчасом нездібними до військової служби (катеґорія Б) та мужчини до 50 р. життя, що з якихнебудь причин не ставилися досі до бранки. Оповіщення вияснює теж, як старатися про відложення військової служби, про її скорочення на основі наукового цензу та про відпустки. Поборова комісія на м. Львів буде урядувати при вул. Замарстинівській ч. 132 від 7. травня до 9. червня ц. р. від год. 8. рано. Ближчі речинці визначено поборовим в азбучному порядку. До речі стверднти, що оповіщення видано теж в українській мові, але як на глум повній польонізмів і граматичних помилок.

— **Вільні судейські посади** оголосило міністерство справедливости м. ін. в місцевостях: окружних суддів у Львові, Самборі і Луцьку; начальників: у Мостиськах і Гороховї; городських суддів: у Бібрці, Дрогобичі і Городенці.

— **Тернопільським повітовим старостою** став Карло Адамський, дотеперішній інспектор староста тернопільського воєвідства.

— **Боротьба з дороженечею.** Управа м. Львова висилає на місто 9 комісій, що контролюють ціни предметів першої потреби. Комісії переводять люстрації харчевих крамниць, харчівень і торговних станиць, перевіряючи, чи продавці держаться максимальних цін та чи хліб має приписану вагу. Винуватців потягають до суду, а рівночасно конфіскують їм печиво.

— **1-травневі написи під цензурою.** Адміністраційна влада звернулася до політичних організацій, що влаштовують маніфестації 1-го травня, щоб усі транспаренти, які будуть нести в поході, предложили цензурі.

— **Залізниця з Коломиї до Косова.** Управа м. Косова звернулася до міністерства шляхів з домаганням, щоби побудувати залізничу лінію з Коломиї до Косова. Залізнича влада поставилась до цього домагання прихильно і повідомила косівський магістрат, що будову можна перевести під умовиною, що заінтересовані громади відступлять безплатно ґрунти під залізничий шлях і потрібні будинки. На недавньому засіданні косівської міської ради запало прихильне рішення, про що повідомлено міністерство шляхів.

— **Обнижка цін мила.** Комісія контролі цін рішила обнизити ціну мила на 10 прц. Обнижка торкається найдешевших родів мила. Зроблено теж деякі зміни щодо обовязку вживати краєві товщі при фабрикації мила.

— **Обмеження туристичного руху в пограничній смузі.** З днем 22. ц. м. входить у життя розпорядок міністерства внутрішніх справ, що подає виконні приписи про охорону границь. Розпорядок управильнює й обмежує туристичний рух у пограничній смузі 1 до 6 км. від границі. Перебувати в цій смузі поза оселями можна тільки в день.

— **Контроля муки і печива.** Міністер внутрішніх справ ген. Складковський видав розпорядок, що нормує ціни муки та печива. Від 25. ц. м. входить у життя розпорядок про перемелювання жита, а від 1. травня пшениці, причому оборот житною мукою вищої від 70 проц. якости, а пшеничною від 65 проц. буде заборонений. До обігу будуть допущені лише ті роди житної і пшеничної муки, що відповідають біржовим стандартам, затвердженим міністерством промислу і торговлі, а дві роди житної муки, питльована 70 проц. і разова 95 проц., т. зв. повна мука. Шість родів пшеничної муки 65 проц. і 95 проц., як повна мука і крім того 65—70 проц., 65—75 проц., 70—75 проц. і грис, як мука гіршого рода. Вживання іншої муки для перерібки і печива заборонене. Винятки є можливі лише в цукорничих цілях і до продукції макарону, але тоді треба мати спеціяльний дозвіл воєводи.

— **Максимальну ціну цегол** у Варшаві устійнили по 62 зол. за тисячку. Ціна обовязує від 25. ц. м. Цегла у Львові дорожча.

— **Льосування премієвих книжечок ПКО.** 20. квітня ц. р. відбулося в ПКО друге прилюдне преміювання премієвих книжечок на щадничі вкладки Серії IV. У преміюванні брали участь книжечки, на які внесено всі вкладки за мин. квартал у речинці до 2. квітня ц. р. Премії по 1.000 зол. впали на число: 318823 і 346643. Премії по 500 зол. впали на числа: 300356 304073 313067 320693 322531 326855 329437 338197 339486 342968. Премії по 250 зол. впали на числа: 300094 301957 304208 304964 305320 308516 308639 309314 310818 311418 316010 316714 316893 317407 318355 318490 321692 326673 328824 329409 329500 330761 332702 332912 333874 334716 338086 339162 344918 348188 353303. Премії по 100 зол. впали на числа: 300415 301260 301377 301688 301870 304651 305227 306949 307289 307313 307454 308625 308700 308767 308845 310036 310242 310346 310930 312136 312271 312764 312846 313249 313579 313727 314502 314770 315159 315856 316717 316846 318109 318430 318719 319709 320177 320345 320472 320794 321677 321791 322338 322343 322375 323033 323036 323271 324143 324417 324554 324705 325787 325827 325865 325878 326216 326264 326496 326711 326712 327165 327833 328316 329106 329401 330620 331078 331575 334657 335922 336624 338416 338611 338719 339607 339650 339664 339857 339984 341403 342726 342807 342891 342961 343191 343670 344073 344391 344407 344422 344491 345002 345606 347076 347092 347156 347289 349245 350206 350496. Загалом впало 144 премій на загальну суму 24.850 зол.

— **Присуд на комуністів.** Перед львівським судом присяглих відбувся процес Рахміля Айдельгайта та Авраама Рольніка за комуністичну діяльність. Айдельгайта засудили на 14 а Рольніка на 6 літ вязниці. А що Айдельгайт дістав уже в Коломиї за таку саму провину 11 літ вязниці, то після правосильности обох присудів жде його загальна кара 15 літ вязниці.

— **Велика пожежа** навістила село Петрилів товмацького повіту. Згоріло 14 господарств з живим і мертвим інвентарем, причому 86 осіб втратило дах над головою. Завязався місцевий комітет допомоги погорільцям. На місце пожежі приїхав станиславівський воєвода ген. Паславський і передав комітетові 150 зол. та 50 кірців збіжа.

— **До чого послугуються УОН-ом?** Перед карним трибуналом окружного суду в Коломиї відбулася розправа проти залізничого службовця в Турці під Коломиєю, Йосифа Манька, що в анонімному листі повідомив поліцію, що два інші залізничники, поляки, належать до УОН і мають розкрутити шини, за що дістали вже 1.500 зол. Слідство ствердило, що все те неправда та що лист написав Манько, щоби пімститись на своїх ворогах. За клевету засудили Манька на 1 рік вязниці з припиненням.

— **Засудили мантія.** Перемиський суд займався справою Михайла Іванцева із Стрийщини, що вештався по селах перемиського повіту і лікував людей, хоч мав усього три кляси народньої школи і був тільки представником одної катовицької фірми. Кожному пацієнтові записував вироби своєї фірми, а що за лікування не брав нічого, тільки задаток на ліки, то селяни радо зголошувалися до нього. Однак замість ліків діставали безвартісні пудри і креми. Ошуканство виявилось, коли кількох пацієнтів ствердило, що дістали ті самі „ліки", хоч хороби мали ріжні. Іванцева арештували під закидом ошуканства на шкоду кількадесятьох селян. Мантія засуджено на рік безоглядної вязниці.

— **Краєва хроніка.** В Золотниках пов. Підгайці, згоріла з підпалу стирта соломи Романа Пелехатого вартости 80 зол. — У Нараєві, пов. Бережани, згоріли будинки і живий інвентар Михайла Бойка та хата, господарські будинки і домашня птиця Вол. Квапінського. — Три невідомі злодії вкрали з фільварку з Поникві збіже та 25 кг. капару. — В Коломиї скінчився страйк млинарських робітників, що одержали 45 прц. підвишки. — У Свистільниках рогатинського повіту знищено 14 німецьких крісів, що походили з часів світової війни.

— **Самоходові катастрофи.** У Володимирі кпт. Болеслав Мрувчинський, ведучи особисто авто, переїхав на смерть 14-літнього гімназиста Самуїла Штіцера. На вістку про цю катастрофу мати вбитого хлопця зійшла з розуму. — Біля Ґдині вдарив об дерево і розбився самохід, яким кермував дідич Войке. Шофер тяжко потовкся, а другий землевласник, що їхав з ним, Поблоцький згинув.

— **За образу Гітлера.** Відповідального редактора „Глосу Поранного" в Лодзі засудили на 7 місяців арешту за образу Гітлера як голову заприязненої держави.

— **Летунська катастрофа.** На летовищі в Люблинку під Лодзею вдарилися підчас лету два літаки і впали на землю. Оба пільоти, Стан. Городієвич і Ян Кубіца погибли на місці.

— **Спір за Коперника.** У звязку з міжнародньою виставою в Парижі, де в польському павільоні поставлять статую Коперника, німецька преса доказує, що Коперник був німцем, а не поляком, і домагаються, щоби памятник великого астронома станув у німецькому павільоні.

— **Американські власники ресторанів** вибралися в подорож по французьких виницях. 700 їх оглянуло шампанські поля (і пивниці) і зупинились у славному місті Коняк, де бурмистр Павло Мартель витав їх з великою „помпою". Американці власними язиками переконались, що всі ті напитки, які продають в Америці всякі фабриканти як французькі вина та лікери не мають нічого спільного з правдивими французькими виробами.

— **Де нема „дрібних"** Цими днями до державного Англійського Банку зайшла одна дама з проханням зміняти їй фунта на мідяні гроші. Виявилось на здивування касієрів, що в цьому банку взагалі нема дрібної монети і що найменша монета „фартінг" є там тільки в одному примірнику.

— **Українську клясичну гімназію в Ужгороді** основує з початком шкільного року 1937-38 Чин оо. Василіян. Вона має на цілі підготовити кандидатів духовного стану та улекшити абсольвентам студії медицини, права і фільософії. Також має на меті запобігти психічній деморалізації учнів, не допустити до викривлення душі молоді, яка часто при зміні професора мусить кривити душею. Раз держиться або удає, що держиться свого рідного слова, другим разом намагається „чужеє полюбляти" (москвофільство, мадяронство). Словом: гімназія хоче виховати добрих громадян республики та вірних синів своєї нації.

О—ко.

— **Святочні обходи роковин атенського університету.** Минулої неділі почались в Атенах святочні обходи 100-их роковин університету. Святочне засідання в авлі університету відкрив король і привитав закордонних гостей, представників університетів з цілої Европи та побажав університетові якнайкращого розвитку. Стародавній будинок університету перемінять на музей.

— **Тисяча пластунів з цілої імперії гостями підчас коронації.** Коронаційний комітет призначив тисячу місць для пластунів з цілої Британської Імперії. Деякі з пластових відділів напр. з Полудневої Родезії, вже приїхали до Льондону. Цими днями приїде також відділ із 100 пластунів з Австралії. З Мальти приїде 94, з Канади 32, з Цейльону 13, Ґібральтару 6, Гонґ-Конґу 2, Кенії 6, Барбейдос 3, Джемейки 10 і т. д. (Укбюро Льондон).

— **Проба коронаційного походу.** В неділю рано, заки ще почався вуличний рух, перейшов вулицями до вестмінстерської палати коронаційний похід. Згодом вулиці заповнилися прохожими, які з цікавістю приглядалися королівській кариті. В поході брали участь навіть орхестри, а поліціянти, які стояли здовж вулиць, записували

— **Ріжні вістки.** В Констанці (Румунія) пропали в таємничий спосіб два офіцири еспанського урядового корабля „Зорозо", що приїхав по нафту. Здогадуються, що їх спрятали прихильники ген. Франко. — У Цвайбрікен (Німеччина) стяли мужчину і жінку, засуджених на кару смерти за вбивства.

—o—

З малої салі Лисенка.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ МАРІЇ САБАТ-СВІРСЬКОЇ.

Милу несподіванку зробила своїм виступом п-ні Марія Сабат-Свірська: після пісеньок легкого і найлекшого репертуару, в яких єдино можна було її чути в останніх роках — раптом власний концерт, з поважною програмою, з поважним рівнем. Концерт, у який, як можна було відчути, співачка вложила багато праці; концерт дбайливо нею приготований і виконаний. Не диниця, що численна публика приймала симпатичну концертантку дуже тепло.

В програмі особливо цікавила виконана тут уперше пісня Романа Сімовича „Ой високо став місяць". Вона настроєва, ніжна, барвиста; у творчому задумі і композиторській фактурі — наскрізь імпресіоністична. Це прикмета автора, що у своїй ліриці він вільний від вузької парафіянщини; а що має що сказати і вміє це зробити, отже все це разом складається на дуже вартісну у мистецтві рису: оригінальність.

В одній точці програми (Барвінського „Пісня пісень") брав участь скрипак д-р Криштальський; як завжди — цілком на місці.

ант. руд.

Спорт.

УКРАЇНА — КОРОНА (САМБІР).

Змагання за мистецтво Окружної Ліги між обома дружинами відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі Погоні в год. 4.15 пополудні. Україна виступить до цих змагань у дещо зміненому складі. Замість розбитого Петрова гратиме Хомишинець, який на змаганнях запасної дружини з Білим Орлом виявив д. добру форму і стрілецьку диспозицію. Дальші зміни будуть теж у лінії помочі, де імовірно гратимуть Кравсьський і Цимбала.

Надіємось, що наша дружина виявить як найбільше амбіції та запалу до гри, щоб доказати, що програна з Ресовією була тільки наслідком хвилевої недиспозиції нашої дружини та своєрідних умовин гри в Ряшеві.

УКРАЇНА І Б — ГРАФІКА.

Товариські змагання обох дружин відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі **Сокола-Батька** в год. 2.15 пополудні.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Контузія Петрова на мистецьких змаганнях у Ряшеві не була, як тепер виявляється, небезпечна. По коротким відпочинку знаменитий технік знову поведе напад України.

7.000 фальшивих білетів віддрукили білетери на міжнародніх футболевих змаганнях Румунія — Чехословаччина, які відбулись м. неділі в Букарешті. Масове фальшування білетів пояснює небувалий натовп на трибунах підчас цього метчу.

——о——

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Сімович: „ПРО ПОГОЛОСНЕНЕ УКРАЇНСЬКЕ „Л". Львів 1937, ст. 16.

Федір Дудко: СТРИБОЖА ВНУКА. Історичне оповідання про українську князівну Ганну Ярославну, королеву французів. Львів 1937. Накладом „Червоної Калини". Стор. 86, ф. 16°.

СОБОРНИМИ СИЛАМИ ЗА УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТЕХНІКУ. Подєбради-Прага 1937. Стор. 86, ф. 8°.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ І ЗАМКНЕННЯ РАХУНКІВ „МАСЛОСОЮЗУ" ЗА РІК 1936. Львів, 1937. Накладом „Маслосоюзу" у Стрию. Стор. 46, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА, місячник. Львів, р. І., ч. 2 за квітень 1937. Зміст: Д-р В. Витвицький: Віктор Матюк. — Д-р Ф. Стешко: З історії української музики XVIII. ст. — В. Пюрко: Проблеми масової музики. — В. Балтарович, В. Барвінський, Р. Савицький: Хроніка й рецензії. — Дописи з краю. — А. Рудницький, д-р Е. Цегельський: Музичні події у світі. — Пресфонд „У. М.".

СВІТЛО Й ТІНЬ, щомісячник, Львів, березень 1937 Р. V. Ч. 3. Зміст: Михайло Зварич: Із фотографічного мистецтва Европи. — Роман Мирович: Із пейзажного моделі. — Ян Булгак: Десять заповідей для молоді, що фотографує. — О. Кей: Як осягнути добрий негатив. — Фотографічні шахрайства. — З нашого досвіду. — З нових фотопромислу.

КАМЕНЯРІ. Львів, 15. квітня 1937, ч. 8.

НАША ШКОЛА, Ужгород, березень 1937. Р. III. ч. 3.

ЗМАГ, спортовий тижневик. Львів, р. І., ч. 11.

ДИТЯЧА ЗІРКА, часопис І—ІІ. кл. української реальної гімназії в Ржевницях. Ч. 1. Р. І. (Газетка літогр.)

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, Ужгород, квітень 1937. Р. VIII. Ч. 4.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ТУРКА н. СТР.:

22. 4. Мурави.
23. 4. Т. Шевченко.
24. 4. Голгота.
25. 4. Премєра. „Трафіка пані генералової" — комедія Буш-Фекете.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

БОРЩІВ:

22. IV. Циганський барон.
23. IV. Муж двох жінок.
24. IV. Вій.
25. IV. Шаріка.
26. IV. Шалапут.
27. IV. Довбуш (Чорногора в огні).

Великий Театр:

Середа, 21. IV. год. 8. веч. опера „Травіята".

Четвер, 22. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

Пятниця, 23. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

Субота, 24. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

Неділя, 25. IV. год. 3.30 попол. „Мадам Сан Жен". Год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

КІНА.

АПОЛЬО: „Дипльоматична жінка".
АТЛЯНТИК: „Кров на морі" з Мозжухіном і Гері Баврон.
ВАНДА: „Хлопці з Площі Зброї", „Промейада кохання".
ГРАЖИНА: „Два дні в раю".
ЕВРОПА: „Теодора робить карієру".
КАСІНО: „Камелієва дама" з Гретою Гарбо.
КОПЕРНИК: „Танцюючий пірат".
МАРУСЕНЬКА: „Н. З. 6. не причалив".
МЕТРО: „Марш Рекочія", „Втікач із Яви".
МІРАЖ: „Чорний орел".
МУЗА: „Ромео та Джулієта".
ПАЛЯС: „Не вір мужчині" з Джоан Крофорд і Кларком Гейбл.
ПАН: „Відень, місто моїх мрій".
ПАКС: „Авантюра в Ішлі" з Мартою Еґерт.
РАЙ: „Але, це не лицює!"
СВІТ: „Сеньорита в масці" та „Клеопатра".
СТИЛЕВЕ: „Обвинувачена" і ревія.
ТОН: „Непереможний Біл" із Гейрі Купером.
УТІХА: „Залога" та ревія.
ХИМЕРА: „Любовні несподіванки" з Нормою Шірер.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(вул. Марійська 2.)
„Ню Йорк" (перший раз).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 22. квітня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.00 Розр. музика, 17.00 Сучасна музика, 19.15 Форт., БІЛГОРОД (437) 18.00 Сонати на віол. і форт., 20.00, 21.00 Солісти, БРАТИСЛАВА (299) 18.10 Скрипка, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Вок. концерт, 13.30 Сальон. музика, 17.30 Циг. музика, 18.30 Органи та спів, 19.00 Симф. концерт, 20.10, 21.00 Хор, 22.05 Орх. концерт, ВІДЕНЬ (507) 12.00 Концерт, 17.20 Пісні й арії, Вайтінгер сопр., 17.35 Два форт., 19.30 Хор, орх., солісти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Клас. сонати, 20.10, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Нічна музика, КОШИЦІ (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, ЛЯЙПЦІҐ (382) 22.35 Англійські, шотляндські й ірляндські нар. пісні у вик. Нансі Флітвуд, сопран, МІЛЯНО (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля Камер. музика, МІНХЕН (405) 10.00 Нар. пісні, 15.00 Для дітей, 16.30 Камер. музика, солісти, 19.15 Композиторський концерт Німана, 20.10, 21.00 Оп. і фільм. мельодії, 22.40 Нар. пісні, 23.00 Камер. концерт, ПРАГА (470) 17.10 Смичк. квартет, 17.55, 18.00 Концерт для дітей, 22.20 Соната д-дур Вишналека на скрипку, сопр., форт., РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 19.45, 20.15 Спів, 15.30 Виклад з університету, 16.45 Форт., 17.00, 18.00 „Естера" траг. Расіна, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 Вечір ком. опер „Лямур маск" муз. ком. Месажера, „Ле сір де Вержі" ком. оп. Гераєа, РИМ (421) 17.15 Форт. ресіталь, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 23.00 „Лукія з Лямермуру" оп. Доніцетія.

Пятниця, 23. квітня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Балади Леве Древзене, Вінтерберг барит., 19.40 Вечірній гомін, 20.10, 21.00 Розр. і нар. музика, 22.30 Концерт солістів, БІЛГОРОД (437) 18.30 Спів, 20.00, 21.00 Трансмісія із Загребу, 22.20 Нар. музика, БРАТИСЛАВА (299) 19.25 Словацькі нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Форт., 17.30 Сольо на клярнеті, 18.30 Циг. музика, 19.30, 20.00 21.00, 22.00 „Золото Рену" оп. Вагнера, ВІДЕНЬ (507) 15.15 Муз. авд. для молоді, 17.10 Для дітей, 17.35 Тріо на скр., альтівку, віол., 19.30, 20.00 Симф. концерт, 20.50, 21.00 „Моря та долини" репортаж, 22.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 10.50, 15.40 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.10 Камер. твір на флет і форт., 19.00 Вес. муз. авд., 20.10, 21.00 Орх. концерт, КОШИЦІ (259) 16.40 Концерт, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, МІНХЕН (405) 8.30, 9.00, 18.00 Веселі мельодії, 16.50 Камер. концерт (дитячі пісні Шпілінга), 20.10 21.00 „Залямейський суддя" ком. Кальдерона, ПРАГА (470) 17.10 Сонати Ірака на скр. і форт., 20.05, 21.00 Ґалевий концерт у честь Ф. Ондрічка, РАДІО ПАРІ (1648) 12.15, 13.30 Орх. концерт, 13.15, 17.45 18.45, 20.15 Спів, 14.30, 15.00 Театр Уяви, 18.30, 19.45 Віольончеля, 21.00, 21.30, 22.00 „Клюб оптимістів" вечір пісеньярів, РИМ (421) 17.15 Камер. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Циганське кохання" оп. Легара.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 22. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на днні, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді вселюдних шкіл: Давні танці у вик. смичк. орх., форт., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонова музика, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Як ми зорганізувалися в селі Садлозі, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Дута орхестра, гр. пл., 15.35 Пісеньки зі звуковиків, гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Для дітей, гр. пл., 16.15 Культурне життя столиці, 16.20 „Гокус-покус, домінікус": Збишко, як чарівничий учениk, 16.35 З ріжних країн, гр. пл., 17.00 Рослини на вікна та на бальконн, 17.15 Праці про історію Ягайлонського університету, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Під подувом вітру, гр. пл., 18.25 Шахи в війську, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Словацький у Познані", з муз. ілюстрацією, 19.40 Концерт військ. орх., 20.30 Познань, як середовище культури, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Валек-Валевський: хори, спів: Степан Романовський, Ал. Мазанек. Віст. Пастівна, арфа. орх. дутих інстр., 21.50 Орхестра та солісти, гр. пл., 22.30 Мала орхестра, Ір. Козловська сопран, 23.00 Музика з гр. пл.

Пятниця, 23. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днні, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Сосна", 11.57 Сигнал часу, 12.03 З давніх оперетох, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Гутірка для села, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Госп. вістки, 15.15 Легка муз. з гр. пл., 15.30 Львів. біжучі вістки, 15.35 Львів. молодь перед мікрофоном: Як Косцюшко під Рацлавіцами воював, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Органи сольо, гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Сальонова орх., 17.00 Програма педагогічних з'їздів, 17.15 Фортепіян, спів, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові вістки, 18.05, 18.15 Спортовий порадник, 18.20 У швайцарських Альпах, 18.30 Суппе: „Пікова дама" увертюра, гр. пл., 18.40 Поляки на паризькім бруку, 18.50 Як Антко Шкоброн будував млин, 19.00 „Намисто" радіофонізована новеля Мопасана, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Відшукуємо середовище фіз. виховання, 20.05 Гутірка про оперу, 20.15 „Віла цвітка" оп. В. Кшиштрапеж. з Вел. Театру у Варшаві; у перерві Вечірній денник, Актуальна гутірка, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

ВПЛИВ СОНЯШНИХ ПЛЯМ НА КОРОТКІ ХВИЛІ.

Астрономи твердять, що сонце переходить тепер через найсильніші збурення, які можна передбачати на протязі цілого біжучого століття. Розміри деяких плям на сонці є в 40 разів більші від землі.

Ці плями викликають дуже сильні збурення в розходженні коротких хвиль. Збурення ці проявляються в той спосіб, що на половині земної кулі освітленій сонцем, заникають на протяг 15—30 хвилин — всі емісії на хвилях високої частоти.

АБОНАМЕНТОВІ ПОЛЕКШІ ДЛЯ ТУРИСТІВ.

З нагоди Світової Вистави французька радіова влада дозволила на привіз без мита приймачів у самоходах, що приїдуть до Франції.

У Норвегії цю справу вирішено в той спосіб, що туристи — якщо перебувають не довше як 2 місяці, — звільнені від абонаментової оплати за апарати, інстальовані в самоходах.

Звільнення від оплати передбачене тільки для тих, що посідатимуть абонаментовий квиток, оплачений за останній місяць у власній країні.

Таким чином туристи в Норвегії мусять возити абонаментові квитки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89·23 88·80, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50, доляри канад. 5.28·00—5.25·50, Фльорени гол. 289·72—288·00, Франки фр. 23·66—23·52, Франки швайцарські 120·80—120·00, Фунти англ. 26·05—25·90, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 16·20—15·70, Кор. дан. 116·29—115·45, Кор. норв. 130·88—129·90, Корони шв. 134·25—133·25, Ліри італ. 24·50 — 23·50, Марки фінл. 11·31—11·00, Марки нім. 123·00—122·00, Шил. австр. 97·50—96·50, Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 101·00, Цукор 30·50, Вугоуль 20·00, Ліліпоп 13·40, 13·25, Старахович 32·40.

Тенденція неодностайна.

Папери.

3 пов. інвест. 1 ем. 66·00, серія 83·00 2. ем. 65·00, серія немот., 6 дол. 54·50 54·25, купон 5·85, 4 проц. прем. дол. 44·50, 7 стабіл. 368·00, купон 2·45, 4 проц. пож. консолід. 56·13, 56·25, 54·13, 54·38, два ост дрібні.

Збіжжя.

Львів, 21. IV.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	28·00—28·25
Пшениця збір. червона	27·25—27·50
Пшениця одн. біла	27·75—28·00
Пшениця зб. біла	27·00—27·25
Жито шт. I.	22.25—22·50
Жито шт. II.	22.00—22.25
Ячмінь одн.	22·50—22·75
Ячмінь на мливо	21·0.—21·25
Ячмінь пасг.	20·00—20·25
Овес шт. I. незадощ.	21·00—21·25
Овес шт. I. А легко зад.	20·25—20·50
Овес шт. II. незадощ.	20·25—20·50
Овес шт. II. А легко зад.	19·50—20·00
Мука пшенич. разова до 95%,	31·25—31·75
Мука житна разова	26·00—26·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 21. квітня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок.
без опакування . . . . . . 2.95 зол
1 кг. масла десеров. бочкове
та експ. включно з опакув. 3.00 „
молоко від 11. I. ц. р. . . 0.16—0·17 „
копа яєць . . . . . . 2·50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 20. IV. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре ужищені,
повногруді товсті 1.45 зол.
Кури молоді I. кл. товсті без
напинку на ногах від 1.80 кг.
вгору 1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замісць квітів на могилу бл. п. Д-ра Цюйми складає 10 золотих на святіне для безробітних Т-ва „Сила" — „Трансакція", Львів, Длугоша 1.

Перше оголошення.

Управа

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові

повідомляє, що XLIII. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер 27. травня 1937. в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу XLII. Загальних Зборів з дня 28. травня 1936.
3) Звіт Управи з діяльности і замкнення рахунків за XLIV. адміністраційний рік (1936):
   а) Відділу обезпечень від огню;
   б) Відділу обезпечень від крадежі із вломом.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження біляксу і рахунку зисків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLIV. адміністраційний рік (1936).
5) Внесення Надзірної Ради в справі: покриття біляксового недобору у відділі обезпечень від крадежі з вломом.
6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статуту);
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статуту).
7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5 статуту).
8) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на деннім порядку нарад, однак таке жадання помістити окремі справи на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед речинцем Загальних Зборів.

XXXIX. Звичайні Загальні Збори

Кооперативного Банку „Дністер"

ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ПОРУКОЮ У ЛЬВОВІ

відбудуться в четвер 27. травня 1927. в год. 16 в салі Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові при вул. Руській ч. 20, з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з XXXVIII. Звичайних Загальних Зборів з 28. травня 1936.
2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і замкнення рахунків за XLI адміністраційний рік (1936).
3) Звіт Ревізійного Союзу Українських Кооператив з переведеної ревізії.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на уділення абсолюторії Управі Товариства за XLI. адміністраційний рік (1936).
5) Внесення Надзірної Ради:
   а) в справі розділу зиску за рік 1936. в квоті зол. 26544.28.
   б) в справі визначення найвищої квоти кредиту, яку може Товариство уділити одному членові;
   в) в справі визначення найвищої суми зобовязань Товариства;
   г) в справі буджету на рік 1937.
6) Інтерпеляції членів.

НАДЗІРНА РАДА:

Остап Луцький, предсідник.

Конкурс.

Філія Т-ва „Учительська Громада" у Станиславові оголошує конкурс на винаєм вілли „Маковиця" в Ямному на літній сезон. Зголошення: ПРОФ. М. ЛЕПКИЙ, Станиславів — Матейка 23 до 1. травня ц. р.

Рада Філії.

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.